

श्यावाश्व आत्रेयः। मरुतः। जगती, १० त्रिष्टुप्।

प्रयज्यवो मरुतो भ्राजदृष्टयो बृहद्वयो दधिरे रुक्मवक्षसः।

ईयन्ते अश्वैः सुयमेभिराशुभिः शुभं यातामनु रथा अवृत्सत ॥ ५.०५५.०१

प्रयज्यवः- प्रकर्षदानशीलाः। मरुतः। भ्राजदृष्टयः- दीप्तचक्षुषः। रुक्मवक्षसः- हिरण्याभरणवक्षस्थलाः। बृहत्- महत्। वयः- हविः। दधिरे- धृतवन्तः। सुयमेभिः- नियमितैः। आशुभिः- वेगवद्भिः। अश्वैः- गौरतुरगैः। ईयन्ते- गच्छन्ति। शुभम्- भद्रम्। याताम्- गच्छताम्। रथाः। अनु अवृत्सत- अनुवर्तन्ते ॥१॥

स्वयं दधिध्वे तविषीं यथा विद बृहन्महान्त उर्विया वि राजथ।

उतान्तरिक्षं ममिरे व्योजसा शुभं यातामनु रथा अवृत्सत ॥ ५.०५५.०२

यथा। विद- जानीथ। तथा। स्वयम्- स्वत एव। तविषीम्- शक्तिम्। दधिध्वे- धारयत। महान्तः- महात्मानः। बृहत्- बृहन्तः। उर्विया- विस्तृताः। वि राजथ- विशेषेण प्रकाशध्वे। ओजसा- बलेन। अन्तरिक्षम्। वि- विशेषेण। ममिरे- व्याप्नुथ ॥२॥

साकं जाताः सुभ्वः साकमुक्षिताः श्रिये चिदा प्रतरं वावृधुर्नरः।

विरोकिणः सूर्यस्येव रश्मयः शुभं यातामनु रथा अवृत्सत ॥ ५.०५५.०३

साकम्- सहैव। जाताः- उद्भूताः। सुभ्वः- सुजाताः। साकम्- सहैव। उक्षिताः- वर्षकाः। नरः- नेतारः। श्रिये- मङ्गलाय। चित्- एव। आ- आभिमुख्येन। प्रतरम्- प्रकृष्टतरम्। ववृधुः। विरोकिणः- विरोचमानाः। सूर्यस्येव रश्मयः- सूर्यकिरणवत् स्थिताः ॥३॥

आभूषेण्यं वो मरुतो महित्वनं दिदृक्षेण्यं सूर्यस्येव चक्षेणम्।

उतो अस्माँ अमृतत्वे दधातन शुभं यातामनु रथा अवृत्सत ॥ ५.०५५.०४

मरुतः । वः- युष्माकम् । महित्वनम्- माहात्म्यम् । आभूषेण्यम्- मण्डितव्यम् । दिदृक्षेण्यम्- दर्शनीयम् । सूर्यस्य । चक्षणम्- दर्शनम् । इव भवति । अस्मान् । अमृतत्वे । दधातन- धत्त ॥४॥

उदीरयथा मरुतः समुद्रतो यूयं वृष्टिं वर्षयथा पुरीषिणः ।

न वो दस्त्रा उप दस्यन्ति धेनवः शुभं यातामनु रथा अवृत्सत ॥ ५.०५५.०५

पुरीषिणः- हे उदकवन्तः । मरुतः । समुद्रतः- अन्तरिक्षात्सागराद्वा । उदीरयथ- उद्गमयथ । यूयम् । वृष्टिम् । वर्षयथ । वः- युष्माकम् । दस्त्राः- दर्शनीयाः । धेनवः- प्रीणयितारो मेघाः । न । उप दस्यन्ति- उपक्षयं गच्छन्ति ॥५॥

यदश्वान्यूर्ध्वं पृषतीरयुग्ध्वं हिरण्ययान्प्रत्यत्काँ अमुग्ध्वम् ।

विश्वा इत्स्पृधौ मरुतो व्यस्यथ शुभं यातामनु रथा अवृत्सत ॥ ५.०५५.०६

यत्- यदा । धूर्ध्वं- रथधूर्ध्वं । पृषतीः अश्वान्- गौराश्वान् । अयुग्ध्वम्- योजितवन्तः । हिरण्ययान्- सुवर्णान् । अत्कान्- कवचान् । प्रति अमुग्ध्वम्- प्रत्यमुञ्चत । तदा । विश्वाः- सर्वान् । स्पृधः- स्पर्धमानान् विरोधिनः । मरुतः । व्यस्यथ- विक्षिपथ ॥६॥

न पर्वता न नद्यो वरन्त वो यत्राचिध्वं मरुतो गच्छथेदु तत् ।

उत द्यावापृथिवी याथना परि शुभं यातामनु रथा अवृत्सत ॥ ५.०५५.०७

पर्वताः- गिरयः । नद्यः । वः- युष्मान् । न । वरन्त- वारयन्ते । यत्र । अचिध्वम्- जानीथ । तत् । गच्छथ । मरुतः । उत- अपि च । द्यावापृथिवी- द्यावापृथिव्यौ । वर्षणार्थं परि याथन- परितो याथ ॥७॥

यत्पूर्य्य मरुतो यच्च नूतनं यदुद्यते वसवो यच्च शस्यते ।

विश्वस्य तस्य भवथा नवेदसः शुभं यातामनु रथा अवृत्सत ॥ ५.०५५.०८

वसवः- हे शरण्याः । मरुतः । यत् । पूर्व्य- पुरातनम् । यत् । च । नूतनम्- नवीनम् । यत् । उद्यते-
उदेति । यत् । च । शस्यते- प्रशंस्यते । विश्वस्य- सर्वस्य । अस्य । नवेदसः- जानन्तः ।
भवथ ॥८॥

मृळत नो मरुतो मा वधिष्ठनास्मभ्यं शर्म बहुलं वि यन्तन ।

अधि स्तोत्रस्य सख्यस्य गातन शुभं यातामनु रथा अवृत्सत ॥ ५.०५५.०९

नः- अस्मान् । मृळत- आनन्दयत । मरुतः । मा । वधिष्ठन- वधं कुरुत । अस्मभ्यम्- नः ।
बहुलम्- प्रभूतम् । शर्म- क्षेमम् । वि यन्तन- विशेषेण कुरुत । सख्यस्य- सौहृदम् । स्तोत्रस्य-
मन्त्रम् । अधि गातन- अधिगच्छत ॥९॥

यूयमस्मान्नयत वस्यो अच्छा निरहंतिभ्यो मरुतो गृणानाः ।

जुषध्वं नो हव्यदातिं यजत्रा वयं स्याम पतयो रयीणाम् ॥ ५.०५५.१०

मरुतः । वस्यः- सम्पदम् । अच्छा- अभिलक्ष्य । यूयम् । अस्मान्- नः । नयत । गृणानाः- स्तुताः ।
अहंतिभ्यः- पापेभ्यः । निः- निर्गमयत । यजत्राः- पूज्याः । नः- अस्माकम् । हव्यदातिम्-
हव्यदानम् । जुषध्वम्- सेवध्वम् । वयम् । रयीणाम्- दानयोग्यधनानाम् । पतयः- स्वामिनः ।
स्याम- भवेम ॥१०॥